

Ἐπειδὴ ἡ βοήμη μου προσηγγεῖς τὴν ἰδίαν μὲ σὲ ἡμέραν τοῦ θανάτου, θά φύγωμεν μαζί.

— Βίμαι εὐτυχής, διότι εὐρίσκομαι εἰς τὴν ὑληρεσίαν σας, κύριε ἀξιοματικέ, ἀπὸ τὴν σὺν ἐκείνους ἀπλῶς.

Κατὰ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἐσπέρας ἡ προφητεία ἐχρησμεύσεν ὡς θέμα εὐθύμου συνομιλίας τῶν συναδέλφων μου καὶ ὡς πρόσχημα ἐν-ταυτῷ, ἵνα κενώσωσι πρὸς τιμὴν μου δύο ἡ τρεῖς φιάλας καμπανίου, ἀγορασθείσας πρὸς τοῦ τροφῶτος τοῦ ἐπιτελείου. Ὀλίγον χρόνον εἶχον ἵνα γάρῃ τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου καὶ μεταξὺ τούτων ὁ γαλλικὸς αἶνος δὲν ἦτο ἀξιεκαταφρόνητος.

Τὴν 10 Μαΐου ὁ κόμης Θωλ κατέλιπε τὴν Γρούναν διευθυνοῖς πρὸς βορρᾶν, καὶ αὐτοπροσώπως διεύθυνε τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὴν ἐφοδὸν κατὰ τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς τοῦ στρατηγικοῦ Λουβένσκη, περικυκλωθέντος ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῶν ἡμῶν. Ἐπολέμησαν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης, ὁ δὲ ἐχθρὸς καίτοι ἡττηθείς καὶ διασκορπισθείς, κατῴρωσε νὰ ὑπεκφύγῃ, χάρις εἰς τὴν νύκτα, καὶ προστατευόμενος ὑπὸ τῶν τελευτῶν καὶ τῶν βασάνων, ἵπου τοῦ ἡμέτερον ἱππικὸν δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἡ ἡμέρα τῆς 11 διήλθεν ἐν ἀπραξίᾳ καὶ προσδοκίᾳ, ὁ δὲ στρατάρχης, οὐδεμίαν εἰδήσιν ἔχων περὶ τῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ, ἐπανέπεσεν εἰς τοὺς συνήθεις δισταγμούς του. Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἔλαβε παρὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς Μιχαήλ τὴν ἀνυπομὴνως περιμενομένην εἰδήσιν: ὅτι ὑπεχώρησε, ἡ δὲ σωματοφυλακὴ, ἀπὸ τῆς ἐπιούσης ἤθελε βαδίσει εἰς κατεύθυνσιν αὐτοῦ κατὰ τῆς Μενγίνας. Καθησυχάσας περὶ τῆς τύχης τῆς σωματοφυλακῆς, ὁ στρατάρχης ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ ἀπάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις, ἵνα προκαταλάβῃ τὸν ἐχθρὸν εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐποχωρήσεως αὐτοῦ.

Αἱ κινήσεις ἡμῶν, μάλιστα περὶ τὴν ἐμπέραν ἤρξαντο, οὕτως ὥστε, βραχὺν σταθμὸν ἠδυνήθημεν νὰ κάμωμεν μέχρι τοῦ χωρίου Κλούβοβο, καὶ τὴν ἐπιούσαν μόνον 12 ἀνιχώμεθα εἰς Βισόδο-Mojobodo. Ἐνταῦθα ὁ στρατάρχης ὁ ἑταῖος νὰ βαδίσωμεν εἰς δύο σώματα κατὰ τοῦ Σχούκοβο, δρόμον ὁ στρατὸς μετ' ἀνάπαυσιν ὡσὼν τιναν, ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του, τὸ μὲν δεξιὸν, ἐκεῖ ἔνθα εὐρίσκετο ὁ Διέβις εἰς Πούσκη, τὸ δὲ ἀριστερὸν εἰς Λουβοτίν.

Τὴν ἡμέραν τῆς 12 πνιγρὰ θερμότης ὑπῆρχε. Τὰ σώματα προύφωρον ἐντὸς νεφῶν κονιρτοῦ, οὐδὲν ὁ ἐκρινέ τις εἰς τιναν βημάτων ἀπόστασιν· ἀλλ' οἱ ἄνδρες ἡμῶν ἐβάδιζον θαρραλέως, εὐθύμως, καὶ πανταχοῦ, ἐξ ὁρμευμένου, ἐνόουν ὅτι μάχη προπαρασκευάζεται.

Τὸ πρῶτον σῶμα ἀρίκετο εἰς Πούσκη τὴν νύκτα μόλις. Τὸ πεζικὸν μας ἔκαμε τὴν ἡμέραν ἐκείνην πενήκοντα βέστια, μετὰ πενθήμερον δὲ αταναγκαστικὴν πορείαν, ἀπῆλθον εἰς μόλις ὁ δὲ νὰ κάμωμεν τὴν ἐπιούσαν. Τὴν μικρὰν κόμην εὐρόμεν κατεστραμμένην, ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ δύο οἰκίσκων, διαφυγόντων τὸν κίνδυνον ὡς ἐκ θύματος. Ὁ Διέβις καὶ τὸ ἐπιτελεῖον του ἐνεκατεστάθησαν, ἡμεῖς δὲ οἱ ἄλλοι, διήλθον, ὡς εἶπε, τὴν νύκτα εἰς τὸ ὑπαίθριον. Οὐδεμίαν ἀδικησίαν πρὸς ὑπνον· τὰ πάντα ἡγγέλλον τὴν γεινῆσιν τοῦ ἐχθροῦ. Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἡκούσαμεν τὸ πυροβόλον· ἦτο ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τοῦ στρατηγικοῦ Βέργ, σαφῶς προὐκτικῶς τὴν πολωνικὴν ὀπισθοφυλακὴν. Ἠλπίζετο, ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς ἐπιούσης ἤθελεν εἶναι κρίσιμος. Πανταχοῦ, καὶ πρὸ πάντων ἐν τῷ ἐπιτελείῳ, ἐπεκράτει ἡ προηγουμένη τῆς μεγάλης μάχης κίνησις. Πανταχοῦ ἐφάνον ἐφιπποὶ ἀγγελιοφόροι, καὶ μόλις διερχόμενοι, ἀντήλλασσον λέξεις τινάς. Μέχρι τῆς χαρᾶς, αἱ κινήσεις σκιά, ὅπισθεν τοῦ παραθύρου τοῦ στρατάρχου, ἔλεγον ἀρκούντως ὅτι τὰ πάντα παρεσκευάζοντο πρὸς θριστικὴν κίνησιν.

Κατὰ τὰς μακρὰς τυχῆς ὥρας, ἀρίστον αἶσθημα μὲ εἶχε κατελάβῃ. Ἡ ἐπάρτος προφητεία μοι ἐπανηρχετο εἰς τὸν νοῦν· εἰς μάτην διελογιζόμεν, ὅτι ἦτο παράλογον νὰ συγκινῶμαι ὑπὸ τειούτων ἀνοησιῶν, εἰς μάτην πρὸς τῶν συλλογισθῶ ἄλλο τι· ἐλάλουν πρὸς τοὺς συναδέλφους μου, ἕκαστα λεπτὰ μερῇ ἐπιθεώρησιν τῆς μικρᾶς παρουσίας μου, ἐμέτρων διὰ γρηγορήματα, ὑπελόγιζον, κατὰ τὰς πιθανότητας, πόσα μοι ἔμενον ἵνα φθάσω εἰς τὴν βαθμὴν τοῦ λοχαγοῦ δευτέρας τάξεως, ἐξήταζον τὰ ζῶα, τοὺς χαλινούς αὐτῶν... οὐδὲν κατῴρουν. Οἱ μαντικοὶ λόγοι: « 14 Μαΐου » ὅγλα δὴ ἡ ἐπαύριον, ἔμενον πυρίνοις γραμμασί, ὡς τὸ Μ α ν έ, Θ ε κ ε λ,

Φ α ρ ές, τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς καὶ μοι κατέκαιον τὸ μυελόν μου. Ὡμοιάζον πρὸς κατὰδικασμένον εἰς θάνατον, ὁ ὅποιος, ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἐλπίσει. Κατηρώμην τὴν βοήμην, καὶ ἀπετροπιάζομην τὴν ἀδυναμίαν, ἥτις μ' ἔκαμε νὰ τείνω αὐτὴ τὴν χεῖρά μου... Ἄν δὲ οὐδὲν συνέβαινε; Τί ἄθλιος δειλὸς ἐφαινόμην πρὸς ἑμαυτόν! Καὶ μόνον εἰς ἑμαυτόν θά ἐφαινόμην;...

(ἀκολουθεῖ)

ΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΕΝ ΡΩΣΙΑ

Ἀπὸ πεντηκονταετίας ἡ ἐπίσημος θρησκεία τῆς Ρωσσίας εὐρίσκεται ἐν τῇ αὐτῇ κρίσει θέσει, εἰς ἣν περιήλθε καὶ ὁ καθολικισμὸς ἐν τῇ Δύσει ἀπὸ χρόνου μακροῦ. Ἡ ὁρθόδοξος θρησκεία, ὑποστηρίζομένη παρὰ τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ κλήρου, κατήντησε νὰ εἴναι ἀπλὴ ἐκπλήρωσις ἐξωτερικῶν τινῶν τύπων, μὴ ἀνταποκρινόμενη εἰς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ, ὅστις ἐν τῇ θρησκείᾳ ἐπιζητεῖ τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τοῦ τε ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Γίνεται λοιπὸν παρὰ τῷ λαῷ ζωντὰ πνευματικὴ ἐργασία, ἥτις δὲν ἀρκεῖται νὰ καταπολεμῇ θρησκευτικὰ δόγματα, ἀλλὰ τείνει νὰ δημιουργήσῃ πρωτότυπα συστήματα κοινωνικοῦ βίου.

Καὶ πράγματι, μεθ' ὅλην τὴν αὐστηρότητα, μεθ' ἧς ὁ νόμος τιμωρεῖ ἐν Ρωσίᾳ τοὺς ἀπομακρυνόμενους τῆς θρησκείας τοῦ Κράτους — τιμωρίας ἀφαιρούσης παρὰ τῶν ἀνθρώπων τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου καὶ ἐκθετούσης αὐτοὺς εἰς παντοειδῆς καταδιώξεις — μεθ' ὅλα, λέγομεν, ταῦτα, ὑπάρχουσιν ἐν Ρωσίᾳ σήμερον δεκατρία ἐκατομμύρια χριστιανικοῦ, ἀνηκόντων εἰς μεγάλην ποικιλίαν αἰρέσεων, αἵτινες τοῦτο ἔχουσι τὸ κοινόν, ὅτι εἰσὶ χειρουργημένοι τῆς ἐπισήμου ἐκκλησίας, ἣν δὲν ἀναγνωρίζουσι. Παράτηρητέον, ὅτι τὸ κίνημα τοῦτο λαμβάνει χώραν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον παρὰ ταῖς ἐργατικαῖς καὶ ἀγροτικαῖς τάξεσιν. Αἱ πεπολιτισμένοι τάξεις ἐν Ρωσίᾳ ἀπὸ μακροῦ χρόνου διακρίνονται διὰ τῆς ἀδιαφορίας αὐτῶν πρὸς τὰ θρησκευτικὰ· διότι, παρ' αὐταῖς τὰ θρησκευτικὰ δόγματα ἀντεκατεστάθησαν διὰ φιλοσοφικῶν δοξασιῶν, στηριζομένων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐπιστήμην, ἐνῷ οἱ χωρικοὶ, οἱ βιοῦντες ὑπὸ τὸν ζυγὸν αἰωνίας ἀθλιότητος καὶ πτωχείας, παντοειδῶς καταπιέσεων καὶ φόρων καταθλιπτικῶν, ὄντες ἐστερνημένοι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης, ἀναζητοῦσι τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀλήθειαν ἐν θρησκείᾳ, ἥτις νὰ μὴ διατελῇ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν βίον των, καὶ ἥτις, καίτοι διασώζουσα τὰς ψυχὰς των, νὰ δύναται νὰ τοῖς παρέχῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐμερίαν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης.

Πρὸς βορρᾶν, καθὼς καὶ πρὸς νότον, πρὸς ἀνατολὰς καθὼς καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς Ρωσσίας, αἱ αἰρέσεις φύονται ὡς ὁ χόρτος, καὶ λαμβάνουσι διαφόρους μαρφὰς, ἀπὸ τοῦ ἀπολύτου μυστικισμοῦ, τοῦ ἀσκητικοῦ, μέχρι τοῦ πραγματικωτέρου ὀρθολογισμοῦ. Σχεδὸν καθ' ἑκάστην οἱ ἀνταποκρίνεται τῶν ἐφημερί-

δων, οἱ ἱερεῖς τῶν ἐξοχῶν καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς ἀστυνομίας, ἀνακαλύπτουσι μίαν νέαν αἵρεσιν, ἀναφανεύσαν εἰς τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα μέρος, καὶ κατορθώσαν νὰ προσελκύσῃ ἀριθμὸν τινα ὁπαδῶν.

Παραδείγματος χάριν, πρὸ τινων ἐτῶν τὸ δικαστήριον τοῦ Χαρκώβου ἐξήνεγκε καταδικαστικὴν ἀπόφασιν κατὰ τινος γέροντος ἐξήκοντα ἐτῶν, καλουμένου Σουκανῶφ. Ἰδοὺ δὲ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Ὁ Σουκανῶφ εἶχεν ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ ναυτικὸν ἔλλοτε· ἔπειτα, ἐγκαταλείψας τὸ ναυτικόν, ἐπεδόθη εἰς τὰ θρησκευτικὰ, καὶ διῆλθε πολλὰ ἔτη εἰς διαφόρους μονὰς. Ἐν ἔτει 1874 ἐμίσθωσε παρὰ τινος ἰδιοκτῆτου μερικὰ στῆμματα ἐδάφους, καὶ ἐλθὼν εἰς ἐπιμίσθιον μετὰ τῶν χωρικῶν, τοὺς κατέπεισε νὰ μὴ συχναῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, νὰ μὴ ἐκτελῶσι τὰς διατεταγμένας παρὰ τῆς ἐκκλησίας λειτουργίας, νὰ συνέρχωνται δὲ εἰς ὅποιανδήποτε οἰκίαν, καὶ νὰ συναναστρέφονται περὶ θρησκευτικῶν ἀντικειμένων. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐνδεδυμένοι λευκά, ἐκάθηντο ἐπὶ θρανίων, ἤναπτον κηρία, ἀπήγγελλον προσευχὰς καὶ ἐξωμολογοῦντο ἀμοιβαίως τὰς ἀμαρτίας των. Ὁ Σουκανῶφ ἀπῆτει παρὰ τῶν προσερχομένων εἰς τὰ δόγματά του, νὰ ὀρκισθῶσιν, ὅτι δὲν θὰ πίνωσιν οἶνοπνευματώδη ποτὰ, ὅτι δὲν θὰ καπνίζωσιν, ὅτι δὲν θὰ ποιῶνται κατὰχρησιν τῶν μεταξὺ τῶν δύο φύλων σχέσεων καὶ ὅτι θὰ θυσιάζωσι ζωὴν καὶ περιουσίαν διὰ τὸ ἀγαθὸν τοῦ πλησίον. Αὕτη ἦτο ἐναρξὺς αἰρέσεως, ἣτις τάχιστα ἐξηπλώθη εἰς πληθὺν χωρίων.

Γεγονὸς ἀνάλογον εἶλαβε χώραν εἰς ἕτερον μέρος. Μία νεᾶνις, καλουμένη Ξένια Κουσμῖνα, ἀφίκετο εἰς ἕν χωρίον, καὶ ἤρξατο διδάσκουσα νέαν θρησκείαν. Ἀπηγόρευε τὸν γάμον, τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν φοίτησιν, καὶ τὴν χρῆσιν ζωϊκῆς τροφῆς. Ἐκλέεσσα δώδεκα ἄνδρας, ὠνόμασεν αὐτοὺς ἀποστόλους. Περιήρχετο τὴν χώραν μετ' αὐτῶν, ἔδουσα ὕμνους θρησκευτικούς καὶ προτρέπουσα τὸν λαὸν νὰ διάγῃ νέον βίον, βασιζόμενον ἐπὶ τῶν κοινωνιστικῶν ἀρχῶν· ἐδίδασκε τὴν κοινοκτημοσύνην καὶ τὴν κοινωνικὴν ἰσότητα.

Ἐν ἔτει 1860, ἐν τῷ διαμερίσματι τοῦ Πέρμ, μεταξὺ τῶν μεταλλευτῶν, εἰς καλούμενος Ποῦσκιν, κατεξανέστη ἐναντίον τῶν τύπων τῆς θρησκείας καὶ τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησίας, ἐδίδαξε δὲ τὴν γενικὴν ἀδελφότητα, τὴν κοινοκτημοσύνην, τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ἐδάφους παρὰ τῶν καλλιεργούντων αὐτὸ, κλπ. Καίτοι ἡ Κυβέρνησις ἐκλείσε τὸν Ποῦσκιν ἐντὸς τῆς μονῆς τοῦ Σολοβέτ, ἐνθα ἔμεινεν ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, οὐχ ἤττον, ἡ διδασκαλία του ἔρριψε βαθεῖας ρίζας, καὶ ἐξηπλώθη εἰς ὀλόκληρον ἕν διαμέρισμα, οὐχὶ δὲ πρὸ πολλοῦ, τινὲς τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ ἐδικάσθησαν παρὰ τοῦ δικαστηρίου τοῦ Πέρμ, ἐπὶ τῷ ὅτι ἐκόλυσαν τὸν ἱερέα νὰ λειτουργήσῃ, ὅτι ἠρνήθησαν νὰ πληρῶσωσι φόρους, ἐκήρυξαν τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἠρνήθησαν νὰ ἀναγνωρίσωσιν οἰονδήποτε εἶδος κυβερνήσεως.

Σχεδὸν περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ὁ διοικητὴς τοῦ Καυκάσου ὑπέβαλλεν ἕν ὑπόμνημα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν περὶ τινος ἐπικινδύνου αἰρέσεως,

ἣτις ἠρνεῖτο νὰ ἀναγνωρίσῃ, τὰς τε λειτουργίας καὶ τὴν ἱεραρχίαν τῆς θρησκείας, καὶ ἣτις, ἐν ὀνόματι τοῦ ἀληθοῦς χριστιανισμοῦ, ἐδίδασκε τὸν κοινωνισμόν, τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀπειθειαν πρὸς τὴν κυβέρνησιν, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἴνε. Ἡ κυβέρνησις πρόβη εἰς ἀνακρίσεις, καὶ ἀπέστειλε τοὺς κυριωτέρους ἀρχηγούς τῆς αἰρέσεως εἰς τὰς φυλακάς καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν. Ἄλλ' ἐν τούτοις, ἡ αἵρεσις ἐξηκολούθησεν νὰ ἐξαπλώται. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ ἀνεφάνη εἰς παλαιὰς στρατιώτης, καλούμενος Σοκολῶφ, ὅστις ἤρξατο νὰ διδάσκῃ, ὅτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἤρξατο ἤδη, ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὀφείλουσι νὰ ζήσωσι τοῦ λοιποῦ ὡς ἀδελφοί, νὰ διανεμῶσι τὰ ἀγαθὰ των εἰς τοὺς πτωχοὺς, νὰ φεύγωσι τοὺς ἰδιοκτῆτας τοῦ ἐδάφους ὡς διαβόλους, κτλ.

Τῷ 1850, εἰς τὸ κυβερνεῖον τοῦ Βλαδιμήρ, μεταξὺ τῶν χωρικῶν, ἀνεφάνησαν ἄνδρες, οἵτινες ἤρξαντο νὰ διδάσκωσι τὴν ὑποταγὴν τῆς σαρκὸς εἰς τὸ πνεῦμα. Ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὴν ψυχὴν, ὁ δὲ διάβολος τὸ σῶμα. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον, οἱ ὁπαδοὶ τῆς αἰρέσεως ταύτης, θέλοντες νὰ διασώσωσι τὴν ψυχὴν, κρεμῶνται δι' ἱμάντων, μέχρις ὅτου ἀπολέσωσι τὰς δυνάμεις αὐτῶν· κοιμῶνται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ στρέφοντες τὴν κεφαλὴν ὀπίσθεν τῶν νώτων, συγκρατοῦσι τὴν ἀναπνοήν, καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μένουσι, μέχρις ὅτου ἀπολέσωσι τὰς αἰσθήσεις των.

Ἡ δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν καὶ ἄλλα παρόμοια παραδείγματα, ὧν βρῖθουσιν αἱ ρωσικαὶ ἐφημερίδες. Ὁ θρησκευτικὸς οὗτος ἐν Ρωσίᾳ ὄργανός τοῦ λαοῦ, τὸ σχίσμα τοῦτο, ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ γενικῇ δυσαρρεσείᾳ ἐκ τοῦ σημερινοῦ βίου, ἐκ τῆς νευρικῆς ἀσθενείας τοῦ λαοῦ, ἐκ τῆς ἀμαθείας του, καὶ ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἀποκαταστήσῃ τύπους θρησκευτικῶν συμφώνους πρὸς τὴν κοινωνικὴν του ὑπαρξίν, καὶ ἐπωφελεστέρους. Ἐὰν μέγα μέρος τῶν τοιούτων αἰρετικῶν συνέρχωνται εἰς εἰρηνικοὺς ὁμίλους καὶ ἐργάζονται ἀδελφικῶς διὰ τὴν κοινὴν εὐημερίαν καὶ πρόοδον, ὑπάρχουσιν ἐν τούτοις καὶ ἕτεροι, κλίνοντες εἰς τὰ σκοτεινὰ δόγματα τοῦ μυστικισμοῦ, οἵτινες ἐξεγείρονται μετὰ δυνάμει κατ' ἀπασῶν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων, καὶ οἵτινες ἐμφορῶνται ὑπὸ μεγάλου μίσους καὶ φανατισμοῦ κατὰ παντὸς ἐγκοσμοῦ, κατὰ παντὸς ἀνθρωπίνου.

Εἰς συνεθούλευε δημοσιογράφον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐφημερίς δὲν τὰ πῆραινε καλὰ, νὰ ἐπιδιώκῃ πράγματα φαιδρά, εὐχάριστα.

- Τὸ ζήτημα εἶνε πῶς νὰ διασκεδάτῃ ὁ ἀναγνώστης.
- Τὴν ἐπαύριον εἰς τῶν συντακτῶν παραδίδει πρὸς τὸν διευθυντὴν ὁ λ η ρ.
- Τί εἶνε αὐτὰ; τὸν ἐρωτᾷ.
- Ἡ περιγραφή τῆς κηδείας τοῦ...
- Ἐ! τὴν ἔκαμες λίγο διασκεδαστικὴ;

*

- Εἰς κибδηλοποιεὶς δικάζεται.
- Ὁ πρόεδρος:
- Πῶς σοῦ ἤλθε ἡ ἰδέα νὰ κατασκευάσῃς ψεύτικα νομίσματα;
- Ὁ κατηγορούμενος:
- Γιατὶ, κύριε πρόεδρε, ἡ ἀληθινὰ εἶνε τόσο λίγα.